

Bilaga 1.

Bedömningskriterier för miljökonsekvensernas betydelse

IMPERIA-tabeller som används vid konsekvensbedömningen

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Samhällsstruktur och markanvändning.....	3
3	Landskap och kulturmiljö samt arkeologiskt kulturarv.....	5
4	Vegetation, djurliv och skyddsobjekt.....	9
5	Ytvatten.....	14
6	Jord- och berggrund samt grundvatten.....	16
7	Buller.....	18
8	Luftkvalitet.....	20
9	Människors levnadsförhållanden och trivsel.....	21
10	Utnyttjande av naturresurser.....	24

1 Inledning

I kapitel 2–10 presenteras de Imperia-tabeller som avses användas i projektets miljökonsekvensbedömnings beskrivningsskede inom de delområden där bedömningen utnyttjar Imperia-metoden.

2 Samhällsstruktur och markanvändning

Tabell 2-1 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för samhällsstruktur och markanvändning.

Objektets känslighet	Juridisk styrning, samhällelig betydelse och känslighet för förändringar
Mycket stor	<p>Området är i sin helhet planlagt för krävande markanvändning som står i konflikt med projektet, såsom boende eller rekreationsanvändning, eller området omfattar flera eller omfattande skyddsområden.</p> <p>Området utsätts för mycket stort förändringstryck, som kan vara kopplade till exempelvis boende, fritidsboende, service, näringsliv, fritidsområden eller trafikens läge.</p> <p>I projektets omedelbara närhet finns flera objekt som är känsliga för miljöstörningar, såsom skolor, daghem och vårdinrättningar.</p>
Stor	<p>För området eller en del av det har i gällande planer anvisats markanvändning som står i konflikt med projektet och som också har genomförts, till exempel ett detaljplanerat bostadsområde eller ett skyddsområde som anvisas i generalplanen.</p> <p>Området utsätts för stort förändringstryck, som kan vara kopplade till exempelvis boende, fritidsboende, service, näringsliv, fritidsområden eller trafikens läge.</p> <p>Inom projektets influensområde finns flera objekt som är känsliga för miljöstörningar, såsom skolor, daghem och vårdinrättningar.</p>
Måttlig	<p>Inom området finns annan markanvändning än skogsbruk, eller i en gällande plan har det för området anvisats markanvändning som står i konflikt med projektet men ännu inte har genomförts.</p> <p>Området utsätts för ett visst förändringstryck, som kan vara kopplade till exempelvis boende, service, näringsliv, fritidsområden eller trafikens läge.</p> <p>Inom projektets influensområde finns enstaka objekt som är känsliga för miljöstörningar, såsom skolor, daghem och vårdinrättningar.</p>
Liten	<p>Området används för skogsbruk, eller i en gällande plan har det för området anvisats sådan markanvändning som inte står i konflikt med projektet.</p> <p>Området utsätts för små förändringstryck, som kan vara kopplade till exempelvis boende, service, näringsliv, fritidsområden eller trafikens läge.</p> <p>Inom projektets influensområde finns inga objekt som är känsliga för miljöstörningar, såsom skolor, daghem och vårdinrättningar.</p>

Tabell 2-2 Kriterier för förändringens omfattning vid bedömning av samhällsstruktur och markanvändning.

Förändringens omfattning	Intensitet, riktning, geografisk omfattning och tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ	<p>Projektet medför mycket stor olägenhet för områdets nuvarande eller planerade markanvändning. Områdets nuvarande eller planerade markanvändning förhindras till följd av projektet.</p> <p>Projektet är belägen i närheten av en växande tätort och förhindrar möjligheterna att utvidga samhällsstrukturen.</p>

Förändringens omfattning	Intensitet, riktning, geografisk omfattning och tidsmässig varaktighet
	Annan utveckling i projektets närområde än sådan som är kopplad till projektet stannar av eller upphör permanent.
Stor negativ	Projektet medför stor olägenhet för områdets nuvarande eller planerade markanvändning. Områdets nuvarande eller planerade markanvändning begränsas till följd av projektet. Projektet ligger i närheten av en växande tätort och begränsar möjligheterna att utvidga samhällsstrukturen. Projektet begränsar markant utvecklingen av markanvändningen.
Måttlig negativ	Projektet medför viss olägenhet för områdets nuvarande eller planerade markanvändning. Projektet ligger i närheten av en tätort och begränsar möjligheterna att utvidga samhällsstrukturen. Projektet begränsar utvecklingen av markanvändningen i närområdet.
Liten negativ	Projektet medför endast liten olägenhet för områdets nuvarande eller planerade markanvändning. Projektet ligger i närheten av bybebyggelse och begränsar möjligheterna att utvidga samhällsstrukturen. Projektet begränsar i liten utsträckning utvecklingen av markanvändningen i närområdet.
Ingen förändring	Projektet förändrar inte områdets markanvändning, med undantag för skogsbruksanvändning. Projektet begränsar inte möjligheterna att utvidga samhällsstrukturen. Projektet begränsar inte utvecklingen av markanvändningen i omgivande områden.
Positiv	Projektet är till nytta för områdets nuvarande eller planerade markanvändning. Projektet stöder utvecklingen av markanvändningen i omgivande områden.

3 Landskap och kulturmiljö samt arkeologiskt kulturarv

Tabell 3-1 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för landskap och kulturmiljö.

Objektets känslighet	Kriterium: Juridisk styrning och samhälls betydelse	Kriterium: Förmåga att tåla förändringar
Mycket stor	Området är värdefullt på internationell nivå.	Landskapet utgörs huvudsakligen av orört naturlandskap eller en kulturmiljö där historiska drag har bevarats särskilt väl.
	Området har landskapsmässig betydelse för internationell natur- eller kulturturism.	Från objektet öppnar sig särskilt viktiga vyer mot projektområdet och/eller landmärken har en betydande roll i den övergripande landskapsbilden. En enhetlig och sammanhängande samt särskilt imponerande landskapsbild.
Stor	Området är värdefullt på nationell nivå.	Ett landskap där människans påverkan är liten eller naturligt anpassad till landskapet. Den verksamhet som har skapat miljöns värdefulla särdrag eller den verksamhet som präglar den värdefulla miljön har länge fortsatt i liknande form.
	Området har landskapsmässig betydelse för överregional rekreation, natur- eller kulturturism.	Från objektet öppnar sig viktiga vyer mot det planerade projektområdet och/eller har landmärken en väsentlig roll i den övergripande landskapsbilden. En enhetlig, sammanhängande och imponerande landskapsbild.
Måttlig	Området är värdefullt på regional/lokal nivå.	Ett landskap med mänsklig påverkan, men som inte är av industriell karaktär. Den verksamhet som har skapat miljöns värdefulla särdrag eller tidigare präglat den värdefulla miljön har förändrats eller är under förändring.
	Området har landskapsmässig betydelse för permanent eller fritidsboende, regional/lokal rekreation samt regional natur- eller kulturturism.	Från objektet öppnar sig vissa vyer mot det planerade kraftverket/konstruktionerna. Landskapsbilden är delvis oenhetlig och huvudsakligen vanlig.
Liten	Området har inget klassificerat värde.	Ett landskap av industriell eller produktionspräglad karaktär där människans påverkan tydligt dominerar och huvudsakligen beskrivs som negativ. Det aktuella området har ingen positiv betydelse för uppfattningen av landskapets särdrag eller den regionala identiteten. Landskapsbilden är huvudsakligen splittrad och oenhetlig, och det finns störningar i landskapet.

Tabell 3-2 Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för landskap och kulturmiljö.

Förändringens omfattning	Kriterier: Vindkraftverkens avstånd och synlighet inom de område som påverkas	Kriterier: Förändring av viktiga särdrag i landskapet och kulturmiljön samt landskapets visuella karaktär Landmärken och andra särskilda landskapsobjekt
	Objektet ligger i projektets omedelbara närhet/närinfluensområdet (0–9 km).	Förändringen ointetgör möjligheterna att bevara de viktiga särdragen i landskapet eller kulturmiljön.

Mycket stor negativ	Förändringen syns vid det bedömda objektet över ett stort område, i breda siktsektorer och utan hinder; vindkraftverken täcker horisonten i stor utsträckning.	Betydande förändringar över ett stort område.
		Landmärkets eller något annat särskilt landskapselements ställning i landskapet går förlorad.
Stor negativ	Objektet ligger i det yttre influensområdet / närinfluensområdet (9–21 km) Förändringen syns vid det bedömda objektet över ett ganska stort område, delvis i breda siktsektorer och ofta utan hinder, vindkraftverken täcker horisonten ganska omfattande.	Förändringen är väsentlig för möjligheterna att bevara de viktiga särdragen i landskapet eller kulturmiljön.
		Betydande förändringar över ett ganska stort område. Landmärkets eller ett annat särskilt landskapsobjekts ställning i landskapet försvagas avsevärt
Måttlig negativ	Objektet ligger i fjärrinfluensområdet / det yttre influensområdet (21–30 km) Förändringen syns ställvis vid det bedömda objektet: relativt smala siktsektorer, vindkraftverken döljs ganska ofta av terrängformer eller andra siktshinder, vindkraftverken täcker ställvis horisonten.	Förändringen hotar knappast möjligheterna att bevara de viktiga särdragen i landskapet eller kulturmiljön.
		Landmärkets eller ett annat särskilt landskapsobjekts ställning i landskapet försvagas i någon mån.
Liten negativ	Objektet ligger i fjärrinfluensområdet (21–30 km). Förändringen syns vid det bedömda objektet i liten utsträckning: smala siktsektorer, vindkraftverken döljs huvudsakligen av terrängformer eller trädridåer som utgör siktshinder, vindkraftverken täcker endast i liten grad horisonten.	Förändringen utmanar inte eller utmanar nästan inte alls uppfattningen av landskapets eller kulturmiljöns särdrag.
		Landmärkets eller ett annat särskilt landskapsobjekts ställning i landskapet försvagas något.
Ingen förändring	Området ligger inom det teoretiska maximala synlighetsområdet eller längre bort. Ingen synlighet.	Ingen förändring.

Tabell 7-3. Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för fornlämningar. Med bearbetning enligt Bedömning av miljökonsekvensernas betydelse – Exempel på bedömningskriterier.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhälllig betydelse	Känslighet för förändringar
----------------------	--	-----------------------------

Mycket stor	Större helheter eller flera objekt som enligt Museiverkets klassificering utgör skyddade objekt i klass I (klassificeringen mycket stor / stor beror på objektets karaktär). Klassen omfattar nationellt betydelsefulla objekt vars bevarande måste tryggas under alla förhållanden. Fornminnesobjekt som klassificeras som mycket värdefulla på nationell eller global nivå.	Objekt eller områdeshelheter som till landskapet eller användningsändamålet har bevarats i ursprungligt skick.
Stor	Skyddade objekt i klass I enligt Museiverkets klassificering (klassificeringen mycket stor / stor beror på objektets karaktär). Klassen omfattar nationellt betydelsefulla objekt vars bevarande måste tryggas under alla förhållanden. Fornminnesobjekt som klassificeras som värdefulla på regional, nationell eller global nivå.	Objekt eller områdeshelheter som till största delen har bevarats i ursprungligt skick med avseende på landskap eller användningsändamål.
Måttlig	Skyddade objekt i klass II enligt Museiverkets klassificering. Klassen omfattar objekt vars värde kräver ytterligare undersökningar och som efter undersökningarna kan flyttas till klass I eller III. Fornminnesobjekt som klassificeras som värdefulla på regional eller lokal nivå.	Objekt eller områdeshelheter som tidigare har utsatts för förändringar eller delvis fragmenterats
Liten	Skyddade objekt i klass III enligt Museiverkets klassificering. Klassen omfattar förstörda eller undersökta objekt som inte längre föranleder skyddsåtgärder.	Objekt eller områdeshelheter som tidsmässigt eller stilmässigt har vuxit fram oenhetligt och där det redan finns landskapsskador eller störningar.

Tabell 7-4. Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för fornlämningar. Kriterierna omfattar även kriterier för fornlämningar knutna till landskapet.

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning	Tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ	Förstör eller försvagar avsevärt värdena hos ett område/objekt som klassificerats som värdefullt med avseende på fornlämningsobjektet eller -området.	Förstör objektet.	Permanent. Genom förändringen ändras objektets eller områdets karaktär så att platsens eller områdets nuvarande användning förhindras.

Stor negativ	Försvagar i väsentliga avseenden värdena hos ett område/objekt som klassificerats som värdefullt med avseende på fornlämningsobjektet eller -området.	Objektet förstörs till stora delar.	Permanent. Genom förändringen ändras objektets eller områdets karaktär så att platsens eller områdets nuvarande användning delvis förhindras.
Måttlig negativ	Försvagar fornlämningsobjektets eller -områdets värden.	Objektet förstörs delvis.	Delvis permanent. Genom förändringen utsätts objektet eller området delvis för förändringar. Områdets användning förändras inte.
Liten negativ	Orsakar små förändringar i fornlämningsobjektets eller -områdets värden.	Objektet förstörs till små delar eller inte alls. Den landskapsförändring som projektet orsakar syns vid fornlämningsobjektet eller -området men påverkar inte bevarandet av dess viktiga särdrag.	Tillfällig. Genom förändringen utsätts objektet eller området inte för nämnvärda förändringar.
Ingen förändring	Inga observerbara förändringar i fornlämningsobjektet eller -området.		

4 Vegetation, djurliv och skyddsobjekt

Tabell 11-1 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för vegetation och naturtyper.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhälllig betydelse	Känslighet för förändringar
Mycket stor	<p>Objektet omfattar flera naturtyper som är skyddade enligt naturvårdslagen och/eller vattenlagen.</p> <p>Objektet omfattar flera hotade naturtyper (CR, EN, VU i hela landet eller regionalt).</p> <p>Objektet hyser flera fridlysta eller hotade växtarter eller en stor förekomst av någon sådan art i området.</p> <p>I området förekommer särskilt skyddade växtarter eller växtarter som kräver skydd enligt bilaga IV till EU:s habitatdirektiv.</p>	<p>Fridlysta eller hotade växtarter eller livsmiljöer är mycket känsliga för förändringar i miljön.</p> <p>Objektområdet är helt i naturligt tillstånd eller naturtillståndsliknande och utan tydlig mänsklig påverkan.</p> <p>Det finns inget ersättande motsvarande område eller något sådant kan inte skyddas på nationell nivå.</p> <p>Området är mycket viktigt för ett större ekologiskt nätverk och för att förhindra fragmentering.</p> <p>Objektet återhämtar sig mycket långsamt eller återhämtar sig inte alls.</p>
Stor	<p>Objektet omfattar naturtyper som är skyddade enligt naturvårdslagen och/eller vattenlagen.</p> <p>Objektet omfattar hotade naturtyper (CR, EN, VU i hela landet eller regionalt).</p> <p>Objektet hyser fridlysta eller hotade växtarter.</p>	<p>Fridlysta eller hotade växtarter eller livsmiljöer är känsliga för förändringar i miljön.</p> <p>Objektområdet är till största delen i naturligt tillstånd eller naturtillståndsliknande och till största delen utan tydlig mänsklig påverkan.</p> <p>Området är viktigt för ett större ekologiskt nätverk och för att förhindra fragmentering.</p> <p>Det finns inget ersättande område med motsvarande naturvärden på regional skala eller något sådant kan inte skyddas. Det typiska utbredningsområdet är 10–100 km.</p> <p>Objektet återhämtar sig långsamt.</p>
Måttlig	<p>Objektet omfattar nära hotade (NT) naturtyper eller växtarter.</p> <p>Objektet omfattar växtarter som bedömts som regionalt hotade.</p>	<p>Nära hotade eller regionalt hotade växtarter eller livsmiljöer är ganska känsliga för förändringar.</p> <p>Objektområdet är delvis i naturligt tillstånd eller naturtillståndsliknande och delvis utan tydlig mänsklig påverkan.</p> <p>Objektet stöder sambanden mellan områdena och det ekologiska nätverket.</p> <p>Det finns inget ersättande motsvarande område lokalt eller något sådant kan inte skyddas. Det typiska utbredningsområdet är 1–10 km.</p> <p>Objektet återhämtar sig måttligt långsamt.</p>
Liten	<p>Objektet omfattar växtarter eller naturtyper som i hotbedömningen har bedömts som livskraftiga (LC).</p>	<p>Växtarter eller livsmiljöer är inte särskilt känsliga för förändringar.</p>

	Objektet omfattar endast så kallad vanlig natur.	Objektområdet är knappast alls i naturligt tillstånd och människans påverkan är tydlig och synlig.
		Objektet är inte särskilt viktigt för sambandet mellan områdenas och ekologiska nätverk.
		Objektet återhämtar sig snabbt.

Tabell 11-2 Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för vegetation och naturtyper.

Förändringens omfattning	Förändringens intensitet och riktning, geografisk omfattning samt tidsmässiga varaktighet
Mycket stor negativ förändring	<p>De negativa effekter som projektet orsakar är mycket stora för beaktansvärda* naturtyper och/eller växtarter, deras livsmiljöer eller den gynnsamma bevarandestatusen (till exempel förändringar i kvalitet och areal).</p> <p>Växtarterna eller arternas mängdförhållanden förändras mycket tydligt. Projektet försvagar eller fragmenterar mycket tydligt (över 80 % förstörs eller försvinner) livsmiljön för beaktansvärda* arter eller förstör den helt.</p> <p>Av de beaktansvärda* naturtyperna förstörs eller försvagas över 80 %.</p> <p>Effekten är mycket långvarig (cirka > 25 år) och irreversibel eller återhämtar sig mycket långsamt.</p>
Stor negativ förändring	<p>De negativa effekter som projektet orsakar är stora för beaktansvärda* naturtyper och/eller växtarter, deras livsmiljöer eller den gynnsamma bevarandestatusen (till exempel förändringar i kvalitet och areal).</p> <p>Växtarterna eller arternas mängdförhållanden förändras tydligt. Projektet försvagar eller fragmenterar tydligt livsmiljön för beaktansvärda* arter eller förstör en stor del av den.</p> <p>De negativa effekter som projektet orsakar är mycket stora för vanliga naturtyper och/eller växtarter samt deras livsmiljöer.</p> <p>Av de beaktansvärda* naturtyperna förstörs eller försvagas 40–80 %.</p> <p>Effekten är långvarig (cirka 10–25 år) och återhämtar sig långsamt.</p>
Måttlig negativ förändring	<p>De negativa effekter som projektet orsakar är måttliga för beaktansvärda* naturtyper och/eller växtarter, deras livsmiljöer eller den gynnsamma bevarandestatusen (till exempel förändringar i kvalitet och areal).</p> <p>Livsmiljön för en beaktansvärd* art försvagas eller fragmenteras delvis eller förstörs delvis.</p> <p>De negativa effekter som projektet orsakar är stora för vanliga naturtyper och/eller växtarter samt deras livsmiljöer.</p> <p>Av de beaktansvärda* naturtyperna förstörs eller försvagas 10–40 %.</p> <p>Effekten varar från ett år till flera år. Effekten är reversibel.</p>
Liten negativ förändring	<p>Projektets negativa effekter riktar sig mot vanliga naturtyper, växtarter eller deras livsmiljöer.</p> <p>Livsmiljön fragmenteras endast i liten utsträckning.</p>

	Av de beaktansvärda* naturtyperna förstörs eller försvagas mindre än 10 %. Effekten är kortvarig och återhämtar sig snabbt.
Ingen förändring	Ingen effekt på vegetation eller naturtyper.
Positiv	Projektet har positiva effekter på beaktansvärda* naturtyper, växtarter, deras livsmiljöer eller den gynnsamma bevarandestatusen.

Tabell 4-3 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för viltarter och övrigt djurliv.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhällelig betydelse	Känslighet för förändringar
Mycket stor	I området finns observationer av flera djurarter enligt bilaga IV till habitatdirektivet, särskilt skyddade, hotade (CR, EN, VU) eller fridlysta djurarter, eller också förekommer en betydande population av sådana arter i området. I området finns fortplantnings- och viloplatser för arter enligt bilaga IV till habitatdirektivet eller för särskilt skyddade arter.	Djurarterna eller deras livsmiljöer är mycket känsliga för förändringar i miljön. Livsmiljöerna är kraftigt fragmenterade och motsvarande område är inte tillgängligt för arten. Området är mycket viktigt för populationens bevarande och spridning. Livsmiljön återhämtar sig mycket långsamt eller återhämtar sig inte alls.
Stor	I området finns observationer av djurarter enligt bilaga IV till habitatdirektivet, särskilt skyddade, hotade (CR, EN, VU) eller fridlysta djurarter.	Djurarterna eller deras livsmiljöer är känsliga för förändringar i miljön. Livsmiljöerna är fragmenterade och motsvarande område är inte lättillgängligt för arten. Området är viktigt för populationens bevarande och spridning. Livsmiljön återhämtar sig långsamt.
Måttlig	I området finns observationer av nära hotade (NT) djurarter. I området finns observationer av regionalt hotade (RT) djurarter.	Djurarterna eller deras livsmiljöer är ganska känsliga för förändringar i miljön. Livsmiljöerna är redan delvis fragmenterade och motsvarande område är i måttlig grad tillgängligt för arten. Området är måttligt viktigt för populationens bevarande och spridning. Livsmiljön återhämtar sig måttligt långsamt.
Liten	I området finns observationer av livskraftiga (LC) djurarter och inga observationer av beaktansvärda djurarter.	Djurarterna eller livsmiljöerna är inte särskilt känsliga för förändringar. Livsmiljöerna är enhetliga och motsvarande område är tillgängligt för arten.

Tabell 4-4 Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för viltarter och övrigt djurliv

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning	Tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ förändring	De negativa konsekvenserna som projektet orsakar är mycket stora för beaktansvärda djurarter, deras livsmiljöer eller den gynnsamma bevarandestatusen. Djurarternas livsmiljö förstörs eller försvagas/fragmenteras mycket tydligt.	Influensområdet är mycket omfattande (typisk utbredning över 100 km). Projektet förstör, försvagar eller fragmenterar mycket tydligt kärnområdet eller livsmiljön för en beaktansvärd djurart (över 80 % förstörs eller försvagas).	Konsekvensen är mycket långvarig (cirka > 25 år) och irreversibel eller återhämtar sig mycket långsamt.
Stor negativ förändring	De negativa konsekvenserna som projektet orsakar är stora för beaktansvärda djurarter, deras livsmiljöer eller den gynnsamma bevarandestatusen. Djurarternas livsmiljö förstörs till stor del eller försvagas/fragmenteras tydligt.	Influensområdet är omfattande (typisk utbredning 10–100 km). Projektet förstör, försvagar eller fragmenterar tydligt livsmiljön för en beaktansvärd djurart (40–80 % förstörs eller försvagas). Projektet förstör, försvagar eller fragmenterar kärnområdet för en beaktansvärd djurart.	Konsekvensen är långvarig (10–25 år) och återhämtar sig långsamt. Livsmiljöns tillstånd återgår delvis till det tidigare när projektet upphör.
Måttlig negativ förändring	De negativa konsekvenserna som projektet orsakar är måttliga för beaktansvärda djurarter, deras livsmiljöer eller den gynnsamma bevarandestatusen. Djurarternas livsmiljö förstörs delvis eller försvagas/fragmenteras.	Influensområdet är måttligt omfattande (typisk utbredning 1–10 km). Projektet förstör, försvagar eller fragmenterar delvis livsmiljön för en beaktansvärd djurart (10–40 % förstörs eller försvagas).	Förändringen varar från ett år till flera år. Livsmiljöns tillstånd återgår till det tidigare när projektet upphör.
Liten negativ förändring	Projektets negativa konsekvenser riktar sig mot livskraftiga djurarter eller deras livsmiljöer. Konsekvenserna för livsmiljöernas enhetlighet och fragmentering är liten.	Konsekvensen sträcker sig endast till objektets omedelbara närhet eller dess närområde. Det typiska influensområdet är < 1 km. Konsekvenserna är lokala och riktar sig mot mindre än 10 % av arealen av livsmiljöerna för beaktansvärda djurarter.	Förändringen varar högst ett år. Livsmiljöns tillstånd återhämtar sig snabbt.
Ingen förändring	Inga konsekvenser för djurlivet eller deras livsmiljöer	Inga konsekvenser.	Inga konsekvenser eller så är konsekvensen omedelbart återgående.
Positiv förändring	Projektets positiva konsekvenser riktar sig mot djurarter, deras livsmiljöer eller		

	den gynnsamma bevarandestatusen.		
--	----------------------------------	--	--

Tabell 4-5 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för skyddsobjekt.

Objektets känslighet	Lagstiftningsstyrning, samhällelig betydelse och känslighet för förändringar
Mycket stor	Naturskyddsområde, naturarvsobjekt eller Natura 2000-område, område eller objekt inom naturvårdsprogram. Kritiskt med avseende på ekosystemets funktion, låg tålighet mot förändring och permanent (eller återhämtar sig svagt). Naturtyper som är särskilt viktiga för skyddade arter eller för arter som är viktiga med tanke på skyddet. Området är enhetligt (och omfattande) samt helt eller nästan helt i naturligt tillstånd. Det finns inget ersättande område med motsvarande naturvärden.
Stor	Naturskyddsområde eller Natura 2000-område, objekt skyddade enligt vattenlagen, område inom naturvårdsprogram, nationellt eller regionalt värdefulla naturobjekt i landskaps- eller generalplan, FINIBA-område, IBA-område eller RAMSAR-våtmark, nationellt värdefull och exceptionell formation (berg, moräner, vind- och strandavlagringar med biologiskt värde). Viktigt för funktionen hos ett större ekosystem, låg tålighet mot förändring, svag till måttlig återhämtning. Området är enhetligt, till stora delar i naturligt tillstånd och utan mänsklig påverkan. Det finns inget ersättande område med motsvarande naturvärden (regionalt).
Måttlig	Värdefulla naturobjekt som anvisats i landskaps-, general- eller detaljplan, nationellt värdefull formation (berg, moräner, vind- och strandavlagringar med biologiskt värde). Inte särskilt viktigt för funktionen hos ett större ekosystem eller tål förändring väl och återhämtningen är måttlig. Området är delvis i naturligt tillstånd och delvis utan mänsklig påverkan. Det finns inget ersättande område med motsvarande naturvärden lokalt, men regionalt finns det.
Liten	Området är inte viktigt för ett större ekosystem, tål förändring väl och återhämtningen är god. Området är knappast alls i naturligt tillstånd och människans påverkan är tydlig och synlig (myrar huvudsakligen utdikade, skogar behandlade ekonomiskogar).

Tabell 4-6 Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för skyddsobjekt

Förändringens omfattning	Intensitet, riktning, geografisk omfattning och tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ	Förändrar de egenskaper och/eller den flora och fauna samt de livsmiljöer som utgör grund för skyddet av naturskyddsområdet så att skyddsgrunderna äventyras. Förändringarna är huvudsakligen regionala. Förändringarna är huvudsakligen permanenta eller varar i flera år.
Stor negativ	Projektet förändrar de egenskaper och/eller den flora och fauna samt de livsmiljöer som utgör grund för skyddet av naturskyddsområdet så att skyddsgrunderna försvagas. Förändringarna är lokala eller regionala. Förändringarna varar i flera månader.

Måttlig negativ	Förändrar naturmiljön, men områdets ekosystem består. Lokala förändringar Förändringar under byggtiden förekommer, varaktigheten är flera veckor
Liten negativ	Nästan inga förändringar i ekosystemens funktion Konsekvenserna riktar sig till närheten av projektområdet, storskaliga förändringar är få. Inga långvariga förändringar.
Ingen förändring	Inga väsentliga förändringar i vegetation, djurliv, naturtyper eller ekologiska processer eller så återhämtar sig eventuella förändringar omedelbart.
Positiv	Förändrar de egenskaper och/eller den flora och fauna samt de livsmiljöer som utgör grund för skyddet av naturskyddsområdet så att skyddsgrunderna tryggas. Förändringarna är huvudsakligen regionala. Förändringarna är huvudsakligen permanenta eller varar i flera år.

5 Ytvatten

Tabell 5-1. Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för ytvatten.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhälllig betydelse	Känslighet för förändringar
Mycket stor	Inom influensområdet finns objekt som skyddas genom lag eller EU-direktiv (t.ex. Natura 2000-område, annat skyddsområde eller naturtyp skyddad enligt vattenlagen). Inom influensområdet finns hotade eller särskilt viktiga skyddade arter. Restaureringsåtgärder har riktats mot vattenförekomsten under flera års tid. Internationellt eller mycket stort nationellt rekreationsvärde. Tät strandbebyggelse (permanent boende och/eller fritidsboende). Omfattande vattentag för hushållsvatten eller som utmärkt råvatten för industri.	Den ekologiska eller kemiska statusen försämras redan av mycket liten tilläggsbelastning. Vattenförekomstens känslighet för ökad belastning är mycket stor, t.ex. mycket liten vattenföring och mycket svaga utspädningsförhållanden. Vattenorganismer och fiskbestånd är mycket känsliga för förändringar i vattenkvaliteten. Ett ekosystem som återhämtar sig mycket långsamt.
Stor	Inom influensområdet finns objekt som skyddas genom lag eller EU-direktiv (t.ex. Natura 2000-område, annat skyddsområde eller naturtyp skyddad enligt vattenlagen). Inom influensområdet finns skyddade arter. Restaureringsåtgärder har riktats mot vattenförekomsten. Nationellt eller stort regionalt rekreationsvärde. Tät strandbebyggelse (permanent boende och/eller fritidsboende). Vattentag för hushållsvatten eller som gott råvatten för industri.	Den ekologiska eller kemiska statusen försämras av liten tilläggsbelastning. Vattenförekomstens känslighet för ökad belastning är stor, t.ex. liten vattenföring och svaga utspädningsförhållanden. Vattenorganismer och fiskbestånd är känsliga för förändringar i vattenkvaliteten. Ett ekosystem som återhämtar sig långsamt.
Måttlig	Regionalt eller stort lokalt rekreationsvärde. Viss mängd strandbebyggelse (permanent boende och/eller fritidsboende). Vattentag för råvatten.	Den ekologiska eller kemiska statusen försämras av måttlig tilläggsbelastning. Vattenförekomstens känslighet för ökad belastning är måttlig, t.ex. måttlig vattenföring/utspädningsförhållanden. Vattenorganismer och fiskbestånd tål förändringar i vattenkvaliteten relativt väl. Ett ekosystem som återhämtar sig relativt snabbt.
Liten	Inom influensområdet finns inga naturskyddsobjekt eller skyddade arter. Rekreationsvärdet är lokalt. Få eller ingen strandbebyggelse (permanent och/eller fritidsboende). Inget vattentag.	Den ekologiska eller kemiska statusen försämras först av stor tilläggsbelastning. Vattenförekomstens känslighet för ökad belastning är liten, t.ex. stor vattenföring och goda utspädningsförhållanden. Vattenorganismer och fiskbestånd tål förändringar i vattenkvaliteten väl. Ett ekosystem som återhämtar sig snabbt.

Tabell 5-2 Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för ytvatten och fiskbestånd.

Förändringens omfattning	Intensitet, riktning och geografiska omfattning	Tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ	<p>De negativa förändringar som verksamheten orsakar i vattenkvalitet, vattenorganismer, bottenförhållanden, strömningar, vattenföring eller vattenstånd, eller utsläppen till vattenområden, är mycket stora. Näringsnivån stiger och den ekologiska eller kemiska klassificeringen försämras mycket kraftigt och statusklassen försämras. Förändringarna riktar sig mot flera nyckelarternas populationer och försvagar dem.</p> <p>Förändringen försvagar mycket tydligt eller förstör arternas livsmiljöer eller naturtyper så att deras nationella eller regionala representativitet försämras.</p> <p>I området finns badvatten som blir obrukbara för bad.</p> <p>Projektet har mycket skadliga konsekvenser för fiskbeståndet som är betydelsefulla för fiskerinäringen eller på hotade fiskarter eller ryggradslösa vattenorganismer.</p>	Förändringen är permanent och irreversibel.
Stor negativ	<p>De negativa förändringar som verksamheten orsakar i vattenkvalitet, vattenorganismer, bottenförhållanden, strömningar, vattenföring eller vattenstånd, eller utsläppen till vattenområden, är stora. En tydlig ökning av näringsnivån och en tydlig försämring av den ekologiska eller kemiska kvaliteten, försämring av statusklassen. Förändringarna riktar sig mot vissa nyckelarternas populationer och försvagar dem.</p> <p>Förändringen gör naturmiljön mer ensidig på regional nivå eller försämrar lokalt representativiteten för flera naturtyper.</p> <p>I området finns badvatten vars kvalitet försämras tydligt.</p> <p>Projektet har skadliga konsekvenser för fiskbeståndet som är betydelsefulla för fiskerinäringen eller på hotade fiskarter eller ryggradslösa vattenorganismer.</p>	Förändringen är långvarig eller återhämtar sig långsamt.
Måttlig negativ	<p>De negativa förändringar som verksamheten orsakar i vattenkvalitet, vattenorganismer, bottenförhållanden, strömningar, vattenföring eller vattenstånd, eller utsläppen till vattenområden, är måttliga. Näringsnivån stiger och den ekologiska eller kemiska kvaliteten försämras, med möjlig försämring av statusklassen.</p> <p>Naturmiljön förändras samtidigt som ekosystemen består.</p> <p>I området finns badvatten vars kvalitet försämras.</p> <p>Projektet har i viss mån skadliga konsekvenser för fiskbeståndet som är betydelsefulla för fiskerinäringen eller på hotade fiskarter eller ryggradslösa vattenorganismer.</p>	Förändringen är relativt kortvarig och återhämtar sig måttligt snabbt.
Liten negativ	<p>De negativa förändringar som verksamheten orsakar i vattenkvalitet, vattenorganismer, bottenförhållanden, strömningar, vattenföring eller vattenstånd, eller utsläppen till vattenområden, är små. Näringsnivån stiger endast lite och den ekologiska eller kemiska statusklassificeringen försämras inte.</p> <p>Inga förändringar i vegetation, naturtyper eller ekologiska processer eller så återhämtar sig eventuella förändringar snabbt.</p> <p>Ingen försämring sker i badvattnets kvalitet eller så finns inga betydande badvatten i området.</p> <p>Projektet har endast små skadliga konsekvenser för fiskbeståndet som är betydelsefulla för fiskerinäringen eller på hotade fiskarter eller ryggradslösa vattenorganismer.</p>	Förändringen är kortvarig och återhämtar sig snabbt.
Ingen förändring	<p>Verksamheten har ingen påverkan på vattenområden.</p> <p>Inga väsentliga förändringar i vegetation, naturtyper eller ekologiska processer eller så återhämtar sig eventuella förändringar omedelbart.</p> <p>I området finns inget särskilt rekreativvärde såsom badvatten.</p> <p>I projektområdet förekommer inga fiskbestånd som är betydelsefulla för</p>	Ingen förändring eller förändringen är mycket kortvarig och

	fiskerinäringen eller hotade fiskarter eller ryggradslösa vattenorganismer, eller så har projektet ingen påverkan på dessa.	återhämtar sig omedelbart.
Positiv	Verksamheten minskar konsekvenserna för vattendragen eller belastningen på vattenområdena. Näringsnivån sjunker och den ekologiska eller kemiska statusen förbättras. Positiva förändringar i ekosystemens funktion. I området finns badvatten och deras kvalitet förbättras. Projektet förbättrar livsförhållandena för fiskbestånd som är betydelsefulla för fiskerinäringen eller för hotade fiskarter eller ryggradslösa vattenorganismer.	Förändringen är antingen tillfällig eller långvarig.

6 Jordmån och berggrund samt grundvatten

Tabell 6-1. Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för jordmånen och berggrunden.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhälllig betydelse	Känslighet för förändringar
Mycket stor	Geologiskt värdefulla objekt i värdeklass 1–2 eller andra särskilda formationer eller avvikelser.	Det finns inget ersättande område med motsvarande värden.
Stor	Geologiskt värdefulla objekt i värdeklass 3–4 eller andra regionalt särskilda formationer eller avvikelser. I marken förekommer naturligt med stor sannolikhet sulfatjordar och inom området/omgivningen finns undersöknings- eller kartläggningpunkter där förekomsten har konstaterats.	Inom området finns inga ersättande områden med motsvarande värden.
Måttlig	Lokalt värdefullt objekt. I marken förekommer naturligt med stor eller måttlig sannolikhet sulfatjordar. I berggrunden förekommer rikligt med möjliga svartskifferområden.	Områdets jordmån har delvis bearbetats.
Liten	Inga geologiska objekt som klassificerats eller upplevts som värdefulla. I marken förekommer naturligt med liten eller mycket liten sannolikhet sulfidlor. I berggrunden finns möjliga svartskifferområden.	Områdets jordmån har bearbetats.

Tabell 6-2. Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för jordmånen och berggrunden.

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning
Mycket stor negativ	Mycket stora förändringar i jordmånen eller berggrundens fysiska tillstånd. Verksamheten medför risk för markförorening som kan orsaka mycket stor skada på jordmånen och berggrunden eller miljön.	Det geologiskt värdefulla objektet förstörs helt eller nästan helt.

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning
Stor negativ	Stora förändringar i jordmånen eller berggrundens tillstånd. Verksamheten medför risk för markförorening som kan orsaka stor skada på jordmånen och berggrunden eller miljön.	Det geologiskt värdefulla objektet förstörs till stor del eller dess karaktär förändras väsentligt.
Måttlig negativ	Måttliga förändringar i jordmånen eller berggrundens tillstånd. Verksamheten medför risk för markförorening som kan orsaka måttlig skada.	Det geologiskt värdefulla objektet förstörs delvis eller dess karaktär förändras i någon mån.
Liten negativ	Verksamheten medför endast liten skada på jordmånen och berggrunden eller miljön.	Småskalig förändring.
Ingen förändring	Knappast några förändringar i jordmånen och berggrunden.	
Positiv	Genomförandet av projektet förbättrar eller restaurerar en sedan tidigare förändrad jordmån- eller berggrundsförekomst.	

Tabell 6-3 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för grundvattnet.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhälllig betydelse	Känslighet för förändringar
Mycket stor	För vattenförsörjningen viktigt grundvattenområde (klass 1) eller grundvattenområde i E-klass vars ytvatten- eller markekosystem är direkt beroende av grundvattnet. Grundvatten som uppfyller kvalitetskriterierna för hushållsvatten. Grundvattenområdet används för kommunal vattenförsörjning.	Markens genomsläpplighet inom området är mycket god.
Stor	För vattenförsörjningen viktigt grundvattenområde (klass 1). Grundvatten som uppfyller kvalitetskriterierna för hushållsvatten. Flera hushållsvattenbrunnar och/eller grundvattenområdet används eller avses användas för kommunal vattenförsörjning.	Markens genomsläpplighet inom området är god.
Måttlig	Annat grundvattenområde som lämpar sig för vattenförsörjning (klass 2). Enstaka hushållsvattenbrunnar eller grundvatten används eller avses användas för andra ändamål än hushållsvatten. Inom influensområdet finns källor i naturligt tillstånd eller naturtillståndslänkande tillstånd (objekt enligt vattenlagen).	Markens genomsläpplighet inom området är måttlig.
Liten	Moränområde som inte är ett klassificerat grundvattenområde. Grundvattnet lämpar sig inte som dricksvatten och/eller grundvattnet används inte eller är inte avsett att användas.	Markens genomsläpplighet inom området är låg.

Tabell 6-4 Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för grundvattnet.

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning
Mycket stor negativ	Nuvarande eller planerad användning av grundvattnet förhindras. De konsekvenser som verksamheten orsakar innebär mycket betydande förändringar i grundvattnets kvalitet eller

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning
	mängd. Förändringarna påverkar objekt som är beroende av grundvatten mycket skadligt.
Stor negativ	Nuvarande eller planerad användning av grundvattnet begränsas. De konsekvenser som verksamheten orsakar innebär betydande förändringar i grundvattnets kvalitet eller mängd. Förändringarna påverkar objekt som är beroende av grundvatten skadligt.
Måttlig negativ	Nuvarande eller planerad användning av grundvattnet kan begränsas något. De konsekvenser som verksamheten orsakar innebär måttliga förändringar i grundvattnets kvalitet eller mängd. Förändringarna påverkar objekt som är beroende av grundvatten i någon mån skadligt.
Liten negativ	Nuvarande eller planerad vattenanvändning påverkas inte. De konsekvenser som verksamheten orsakar innebär små förändringar i grundvattnets kvalitet eller mängd. Objekt som är beroende av grundvatten orsakas ingen skada.
Ingen förändring	Verksamheten orsakar ingen förändring i belastningen på grundvatten, grundvattnets kvalitet eller mängd.
Positiv	Verksamheten minskar belastningen på grundvattnen och förbättrar grundvattnets kvalitet eller mängd.

7 Buller

Tabell 7-1 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av bullerpåverkan.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhällelig betydelse	Känslighet för förändringar
Mycket stor	Ett mycket stort antal störningskänsliga objekt, såsom bostadsbebyggelse, eller många känsliga objekt såsom fritidsbostäder, daghem eller skolor, eller vissa särskilt känsliga objekt såsom sjukhus Rikligt med miljöer som störs av buller och som används aktivt, såsom rekreationsområden, naturskydds- eller kulturmiljöobjekt som används särskilt för rekreation	En ljudmiljö som upplevs som mycket tyst och lugn (naturens tystnad) Ingen industriell verksamhet eller annan bulleralstrande verksamhet och/eller mycket liten trafik Nästan inget bakgrundsbuller orsakat av människan
Stor	Ett stort antal störningskänsliga objekt, såsom bostadsbebyggelse, eller en viss mängd känsliga objekt såsom fritidsbostäder, daghem eller skolor, eller enstaka särskilt känsliga objekt såsom sjukhus Relativt många miljöer som störs av buller, såsom rekreationsområden, naturskydds- eller kulturmiljöobjekt som används särskilt för rekreation	En ljudmiljö som upplevs som relativt tyst och lugn Lite industriell verksamhet eller annan bulleralstrande verksamhet och/eller lite trafik Låg bakgrundsbullernivå från mänsklig verksamhet (under 40 dB)

Måttlig	<p>En viss mängd störningskänsliga objekt, såsom bostadsbebyggelse, eller enstaka känsliga objekt såsom fritidsbostäder, daghem eller skolor. Inga särskilt känsliga objekt såsom sjukhus.</p> <p>En viss mängd miljöer som störs av buller, såsom rekreationsområden, naturskydds- eller kulturmiljöobjekt som används särskilt för rekreation.</p>	<p>Område med en viss industriell verksamhet eller annan bulleralstrande verksamhet och/eller måttliga trafikmängder</p> <p>Måttlig bakgrundsbullernivå 40–50 dB</p>
Liten	<p>Väldigt få eller inga störningskänsliga objekt såsom bosättning. Inga känsliga eller särskilt känsliga objekt. Ingen miljö som störs av buller, såsom rekreationsområden, naturskydds- eller kulturmiljöobjekt som används särskilt för rekreation</p> <p>Inom influensområdet kan finnas andra objekt, såsom ödestugor, bastur och skyddsområden, vars skyddsvärden inte är känsliga för buller och som inte har något särskilt rekreationsändamål.</p>	<p>Område med industri eller annan bulleralstrande verksamhet, område med flygbuller och/eller stora trafikmängder</p> <p>Hög bakgrundsbullernivå över 50 dB</p>

Tabell 7-2 Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av bullerpåverkan.

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning	Tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ	Riktvärdena för buller överskrids med mer än 5 dB.	Förändringen berör ett mycket stort antal störningskänsliga objekt eller en mycket stor omfattning.	Bullret är kontinuerligt.
Stor negativ	Riktvärdena för buller överskrids.	Förändringen berör ett stort antal störningskänsliga objekt eller en stor omfattning.	Bullret är mycket långvarigt (över 3 år)
Måttlig negativ	Bullernivåerna ligger nära riktvärdena.	Förändringen berör ett måttligt antal störningskänsliga objekt eller en måttlig omfattning.	Bullret är långvarigt (1–3 år)
Liten negativ	Bullernivåerna är låga och överskrider inte riktvärdena	Förändringen berör ett litet antal störningskänsliga objekt eller en liten omfattning.	Bullret är kontinuerligt på medellång sikt (1–12 mån.)
Ingen förändring	Den förändring som projektet orsakar är så liten att den i praktiken inte orsakar någon störning eller i praktiken inte medför någon nytta.	Inga störningskänsliga objekt finns inom förändringsområdet.	Ingen förändring/Mycket kortvarig förändring.

Positiv	Bullernivån sjunker.	Störningskänsliga objekt finns inom förändringsområdet.	Bullernivån sjunker permanent.
---------	----------------------	---	--------------------------------

8 Luftkvalitet

Tabell 8-1 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av klimat och luftkvalitet.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhällelig betydelse	Känslighet för förändringar
Mycket stor	Objektet är mycket strikt reglerat i lagstiftningen. Objektet är samhälleligt oersättligt	Objektet är mycket känsligt för förändringar. Projektet är sannolikt inte genomförbart om det kan orsaka ens den minsta förändring i objektets tillstånd.
Stor	Objektet är strikt reglerat i lagstiftningen. Objektet har stor samhällelig betydelse.	Objektets känslighet för förändringar är stor.
Måttlig	Objektet omfattas av lagstadgade riktvärden eller rekommendationer eller hör till något program. Objektet har måttlig samhällelig betydelse.	Objektets känslighet för förändringar är måttlig
Liten	Objektet har ingen lagstadgad ställning. Objektet har liten samhällelig betydelse.	Objektets känslighet för förändringar är liten.

Tabell 8-2 Kriterier för förändringens omfattning vid bedömning av klimat och luftkvalitet.

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning	Tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ	Projektet orsakar en mycket stor negativ förändring i fråga om intensitet	Nationell	Permanent irreversibel förändring.
Stor negativ	Projektet orsakar en stor negativ förändring i fråga om intensitet	Regional.	Förändringen är märkbar under verksamheten och återhämtar sig långsamt när verksamheten upphör.
Måttlig negativ	Projektet orsakar en tydligt märkbar negativ förändring i fråga om intensitet	Lokal	Förändringen är märkbar under verksamheten och återhämtar sig snabbt när verksamheten upphör.
Liten negativ	Förändringen är negativ och märkbar, men den är liten.	Närmiljö.	Förändringen är märkbar under en kort tid, till exempel under byggtiden
Ingen förändring	Den förändring som projektet orsakar är så liten att den i praktiken inte orsakar någon störning eller i praktiken inte medför någon nytta	Ingen påverkan/Mycket begränsat område	Ingen förändring/Mycket kortvarig förändring.
Positiv	Projektet orsakar en liten, måttlig eller stor positiv förändring	Riktad till närmiljön, lokal, regional eller nationell	Kortvarig, snabbt eller långsamt återhämtande eller irreversibel förändring

9 Människors levnadsförhållanden och trivsel

Tabell 9-1 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av konsekvenser för människors levnadsförhållanden och trivsel.

Objektets känslighet	Juridisk styrning och samhälllig betydelse	Känslighet för förändringar
Mycket stor	Många som kan drabbas av negativa konsekvenser. Rikligt med störningskänsliga objekt såsom permanent boende eller fritidsboende. Rikligt med känsliga objekt såsom daghem, skolor eller vårdinrättningar. Området eller platsen är mycket viktig för områdets gemenskap eller identitet. Mycket högt värde för hobby- eller rekreationsbruk eller mycket väsentlig betydelse som del av grönstrukturen.	I området finns inga verksamheter som orsakar miljöstörningar alls (t.ex. buller, trafik). En lugn miljö eller en miljö som länge har förblivit oförändrad. Områdets anpassningsförmåga till förändringar är mycket svag.
Stor	Ganska många som kan drabbas av negativa konsekvenser. Ganska rikligt med störningskänsliga objekt såsom permanent boende eller fritidsboende. Känsliga objekt såsom daghem, skolor eller vårdinrättningar. Området eller platsen är viktig för områdets gemenskap eller identitet. Viktigt värde för hobby- eller rekreationsbruk eller väsentlig betydelse som del av grönstrukturen.	I området finns få verksamheter som orsakar miljöstörningar (t.ex. buller, trafik). En relativt lugn miljö eller en miljö som ganska länge har förblivit oförändrad. Områdets anpassningsförmåga till förändringar är svag.
Måttlig	En viss mängd som kan drabbas av negativa konsekvenser. En viss mängd störningskänsliga objekt såsom permanent boende eller fritidsboende. Högst enstaka känsliga objekt såsom daghem, skolor eller vårdinrättningar. Området eller platsen är måttligt viktig för områdets gemenskap eller identitet. Ett visst värde för hobby- eller rekreationsbruk eller anknytning till grönstrukturen.	I området finns en viss mängd verksamheter som orsakar miljöstörningar (t.ex. buller, trafik). Förändringar i miljön förekommer tidvis. Områdets anpassningsförmåga till förändringar är måttlig.
Liten	Enstaka som kan drabbas av negativa konsekvenser. Inga eller högst enstaka störningskänsliga objekt såsom permanent boende eller fritidsboende. Inga känsliga objekt såsom daghem, skolor eller vårdinrättningar. Området eller platsen är inte särskilt viktig med avseende på gemenskap eller identitet. Inget värde för hobby- eller rekreationsbruk eller ingen väsentlig del av grönstrukturen.	I området finns många befintliga verksamheter som orsakar miljöstörningar (t.ex. buller, trafik). Miljön befinner sig i ett kontinuerligt förändringstillstånd. Områdets anpassningsförmåga till förändringar är stor.

Tabell 9-2 Kriterier för förändringens storleksklass vid bedömning av konsekvenser för människors levnadsförhållanden.

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning/ tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ	De negativa förändringar som projektet orsakar i boende- och livsmiljön är mycket stora. Miljökonsekvenserna orsakar mycket tydliga negativa konsekvenser för människors levnadsförhållanden och trivsel.	Förändringarna riktar sig mot ett mycket omfattande område, kan till och med vara nationella eller utgör en permanent eller mycket

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning/ tidsmässig varaktighet
	<p>Konsekvenserna hindrar invanda sätt eller aktiviteter eller orsakar t.ex. en betydande barriäreffekt.</p> <p>Projektet orsakar utsläpp som avsevärt försämrar miljöns hälsosamhet och säkerhet (t.ex. buller, vibrationer, luftföroreningar).</p> <p>Förändringarna minskar områdets identitet eller gemenskap (motsättningar, konflikter).</p> <p>Förändringarna (t.ex. buller- eller landskapskonsekvenser) stör hobby- eller rekreationsbruket mycket.</p>	<p>långvarig förändring (över 20 år).</p>
Stor negativ	<p>De negativa förändringar som projektet orsakar i boende- och livsmiljön är stora. Miljökonsekvenserna orsakar tydliga negativa konsekvenser för människors levnadsförhållanden och trivsel.</p> <p>Konsekvenserna stör invanda sätt eller aktiviteter sätt eller funktioner eller orsakar t.ex. en barriäreffekt.</p> <p>Projektet orsakar utsläpp som i viss mån försämrar miljöns hälsosamhet och säkerhet (t.ex. buller, vibrationer, luftföroreningar).</p> <p>Förändringarna minskar i någon mån områdets identitet eller gemenskap (motsättningar, konflikter).</p> <p>Förändringarna (t.ex. buller- eller landskapskonsekvenser) stör hobby- eller rekreationsbruket ganska mycket.</p>	<p>Förändringarna riktar sig mot ett omfattande område, kan till och med vara regionala på landskapsnivå eller utgör en långvarig förändring (ca 10–20 år).</p>
Måttlig negativ	<p>De negativa förändringar som projektet orsakar i boende- och livsmiljön är måttliga. Miljökonsekvenserna orsakar i någon mån negativa konsekvenser för levnadsförhållanden och trivsel.</p> <p>Konsekvenserna stör i någon mån invanda sätt eller aktiviteter eller orsakar t.ex. en liten barriäreffekt.</p> <p>Projektet orsakar utsläpp som i liten grad försämrar miljöns hälsosamhet och säkerhet (t.ex. buller, vibrationer, luftföroreningar).</p> <p>Förändringarna minskar områdets identitet eller gemenskap i liten grad (motsättningar, konflikter).</p> <p>Projektets miljökonsekvenser (t.ex. buller- eller landskapskonsekvenser) stör hobby- eller rekreationsbruket måttligt.</p>	<p>Förändringarna är huvudsakligen lokala, riktar sig huvudsakligen till närheten av projektområdet eller utgör en tillfällig förändring (ca 5–10 år).</p>
Liten negativ	<p>De negativa förändringar som projektet orsakar i boende- och livsmiljön är små. Miljökonsekvenserna orsakar små negativa konsekvenser för levnadsförhållanden och trivsel.</p> <p>Förändringarna stör i liten grad invanda sätt eller aktiviteter eller orsakar t.ex. en mycket lindrig barriäreffekt.</p> <p>Projektet orsakar utsläpp som i mycket liten grad försämrar miljöns hälsosamhet och säkerhet (t.ex. buller, vibrationer, luftföroreningar).</p>	<p>Förändringarna är lokala, riktar sig endast till närheten av projektområdet eller utgör en kortvarig eller periodisk förändring (t.ex. endast under byggtiden, ca 0–5 år).</p>

Förändringens omfattning	Intensitet och riktning	Geografisk omfattning/ tidsmässig varaktighet
	Förändringarna kan minska områdets identitet eller gemenskap i mycket liten grad eller i enskilda fall (motsättningar, konflikter). Projektets miljökonsekvenser (t.ex. buller- eller landskapskonsekvenser) stör inte hobby- eller rekreationsbruket.	
Ingen förändring		
Positiv	<p>Projektet orsakar positiva förändringar i boende- och livsmiljön. Levnadsförhållandena och trivseln förbättras.</p> <p>Förändringarna påverkar invanda verksamhetssätt positivt eller möjliggör nya funktioner. Förändringarna kan främja områdets identitet eller gemenskap (t.ex. minska motsättningar). Möjligheterna till hobby- och rekreationsbruk i området förbättras.</p>	

10 Utnyttjande av naturresurser

Tabell 10-1 Kriterier för objektets känslighet vid bedömning av utnyttjandet av naturresurser.

Objektets känslighet	Lagstiftningsstyrning, samhällelig betydelse och känslighet för förändringar
Mycket stor	Inom det område där projektet byggs finns en naturresurs som är mycket sällsynt eller förekommer i mycket liten mängd.
Stor	Inom det område där projektet byggs finns en naturresurs som är sällsynt eller förekommer i liten mängd.
Måttlig	De naturresurser som finns inom det område där projektet byggs är måttligt vanliga eller förekommer i måttligt stor mängd.
Liten	De naturresurser som finns inom det område där projektet byggs är vanliga eller förekommer i stor mängd.

Tabell 10-2 Kriterier för förändringens omfattning vid bedömning av utnyttjandet av naturresurser.

Förändringens omfattning	Intensitet, riktning, geografisk omfattning och tidsmässig varaktighet
Mycket stor negativ	Projektet förbrukar icke-förnybara naturresurser så att det hindrar framtida generationers användning av motsvarande naturresurser. Projektet hindrar eller begränsar i mycket betydande grad utnyttjandet av förnybara eller återvinningsbara naturresurser.
Stor negativ	Projektet förbrukar icke-förnybara naturresurser så att det äventyrar framtida generationers användning av motsvarande naturresurser. Projektet hindrar eller begränsar i betydande grad utnyttjandet av förnybara eller återvinningsbara naturresurser.
Måttlig negativ	Projektet förbrukar icke-förnybara naturresurser så att det påverkar framtida generationers möjligheter att använda motsvarande naturresurser. Projektet begränsar i måttlig grad utnyttjandet av förnybara eller återvinningsbara naturresurser.
Liten negativ	Projektet förbrukar icke-förnybara naturresurser, men det påverkar inte framtida generationers möjligheter att använda motsvarande naturresurser. Projektet begränsar i liten grad utnyttjandet av förnybara eller återvinningsbara naturresurser.
Ingen förändring	Projektet förbrukar inga icke-förnybara naturresurser. Projektet begränsar inte utnyttjandet av förnybara eller återvinningsbara naturresurser.
Positiv	Projektet sparar icke-förnybara naturresurser. Projektet främjar utnyttjandet av förnybara eller återvinningsbara naturresurser.